

ŠVARCMALERI AUSTRIJSKE POZORNICE (1)

Elias Canetti  
Hochzeit  
© Hanser Verlag

Jura Soyfer  
Vineta  
od 2010, dela J. Sojfera su javno dobro

Thomas Bernhard  
Heldenplatz  
© Suhrkamp Verlag

Werner Schwab  
Volkvernichtung  
© Droschl Verlag

© of the translation: S. Fischer Foundation by order of TRADUKI

ISBN 978-86-7188-158-6

traduki 

Објављивање овог дела подржао је ТРАДУКИ, књижевна мрежа коју чине Савезно министарство за Европу, интеграције и међународне послове Републике Аустрије, Министарство иностраних послова Савезне Републике Немачке, Швајцарска фондација за културу „Про Хелвеција“, Уред савезног канцелара Републике Аустрије, „КултурКонтакт Аустрија“, Гете институт, Јавна агенција за књигу Републике Словеније (ЈАК), Министарство културе Републике Хрватске, Ресор за културу Владе Кнежевине Лихтенштајн, Фондација за културу Лихтенштајна, Министарство културе Републике Албаније, Министарство културе и информисања Републике Србије и Фондација „С. Фишер“.

# Švarcmaleri austrijske pozornice (1)

jedan izbor

odabrao i preveo  
Relja Dražić



Verner Švab  
ZATIRANJE NARODA  
ili  
Moja je jetra beznadežna

Radikalna komedija

⋮

Posvećeno meni samom, autoru,  
velelažljivcu

## LIKОВИ

### GOSPOĐA CRF<sup>1</sup> (Frau Wurm)

Jedna iznurena penzionerka

### HERMAN

Sin gospođe Crf, oko trideset godina, bangavo stopalo, deluje groteskno i izgubljeno, više se o njegovom izgledu ne može reći.

### PORODICA KOVAČIĆ

Gospodin i gospođa Kovačić su u takozvanim najboljim godinama, ćerke Dezire i Bjanka, nešto mlađe od Hermana. Obe su, najverovatnije, ordinarno nalorfane, sisate i tome slično...

### GOSPOĐA GROMO<sup>2</sup> (Frau Grollfeuer)

Zaista otmena stara dama, negovana i anahrona. Deluje, s jedne strane, dirljivo zbog neke veoma lične osetljivosti a, s druge strane, ekstremno arogantno usled izražene potrebe za distancom.

## *Prostor*

*Prvi čin: Dom gospođe Crf, u preseku – soba s kuhinjom u vidu niše. Bračni krevet, iznad njega religiozni kič, stari kalendari, itd; u prednjem planu najrazličitiiji upotrebnii predmeti, čak i baštenski alat. Sirotinjski, ali sasvim uredan buvljak.*

*Drugi čin: Dnevni boravak porodice Kovačić. Novi, jezivi nameštaj po činovničkom ukusu, onako, malo skuplji i mnogo razmetljiv.*

*Treći i četvrti čin: Trpezarija gospođe Gromo, sve zagasito, staro i skupoceno. Na sve strane su čaše i načete flaše od rakije.*

## *Jezik*

*Dakle, direktive otežane govorne situacije...*

## Prvi čin

*(Herman sedi za stolom i predano slika akvarel. Veoma je zadubljen u posao i žvače svoj jezik. Na stolu je kutija za boje, voda za akvarel i flaša rakije s čašom. Najednom sve pobrka, umače četkicu u rakiju a pije vodu za akvarel. Kija i kašlje i skoro da se isповраća. Gospođa Crf, koja posluje u kuhinjskoj niši, žurno prilazi Hermanu.)*

GOSPOĐA CRF

Opet nalivaš telo svojom rđavom likovnom umetnošću? Odviše si nespretna čak i da piješ. Opet ideš na živce bojama opšteg slikarstva. Opet si postavio do maću rakiju pored beznadežne vode za slikanje, iako sam tvom telu izričito zabranila svaki alkohol. Ni tvoje telo nikad ne sluša tebe, a čovek u tebi neće da sluša mene. Samo ja uvek moram da se pokoravam velikom moralu jer će se, inače, tvoj život otarasiti svakog smisla. Kad bi odlučio da ti pomogne čovek bi morao da otrebi sve tvoje rđave strane. Ali tad bi trpelo celo tvoje biće jer ti u telu imaš skroz-naskroz rđav život.

HERMAN

Ali mama, moja slika, pa ona sva potone u mračne boje kad u svom srcu ne upalim vatru radosti. Ti pejzaži, oni su uvek u takvom sumraku... i ne daju mi mira ako jedno veselo oko ne poljubi prirodu pogledom milošće. A gospodin kućegazda namestio je ozbiljno lice, kao savezni predsednik kad je rekao da slika mora postati šarena ... s mnogo boja i veselog izgleda. Na zid dečije sobe mora doći čista vedrina, kazao je gospodin kućegazda, inače od njegovih petsto šilinga nema ništa, kazao je.



GOSPOĐA CRF

Ako alkoholna iskvarenost tela mora biti odgovorna za šareni umetnički život onda se od jedne takve slike života mogu i uzdržati. A sad će biti najbolje da uđeš u kuhinjski ćošak pa da obrišeš sudove i smestiš ih u kredenac. A zatim tvoju pažnju čeka i puna kanta za đubre jer je moraš sprovesti dole u dvorište. I, čak, živim u ubeđenju da za tebe mora biti dobro ako svoje zadatke izvršavaš brzo i predusretljivo, kao poslušan čovek.

HERMAN

Ali kad gospodin kućegazda uđe na vrata kazaću mu da ti svakog dana moju umetnost otpravljaš u odvod i frljaš u kantu za đubre. A onda ću gospodinu kućegazdi već izneti kako tvoja nečovečnost sahranjuje moje boje u prvu jamu na koju naiđe. I onda će gospodin kućegazda iz džepa pantalona izvući neki novac za mene i udaljiti me od tebe. A onda ću moći da budem pravi, postojan umetnik... daleko od tebe. Herman Crf je slikar od gradskog značaja, govoriće se tad, taj je to stvorio, taj Crf. A ti ćeš biti sasvim sama jer si ti jedna matora žena.

GOSPOĐA CRF

Ja sam, uz tebe, prvi čovek koji će pozdraviti ako svet, u šta sumnjam, oslobodi jednu rupu u koju ćeš moći da se spustiš. Ali svet nema takvu bedastoću na kugli zemaljskoj koja bi nekog takvog kao što si ti pustila u sebe. A samo zato što je gospodin kućegazda jednom otkupio od tebe sliku za dečiju sobu ti još dugo nećeš biti znatan slikar koji ima putnu kartu za svet.

HERMAN

Ti si jedna mizerna matora kokoška koja želi da budem

.....  
: 282

zaboravljen od celog sveta. Ali svanuće dan koji neće imati kud nego da primi k znanju da je slikar Herman Crf ugledao svoje svetlo u Gracu i da je to odmah preslikao na celu površinu zemlje. Grac... govoriće se... i Crf... govoriće se... pronalazač ličnog svetlosnog zra-ka... govoriće se... i mali grad: velika umetnost... govoriće se i, prosto-naprosto, gracka umetnost... misliće ljudi u sebi. Jer prava gracka umetnost, to nije neko mišje govno koje poždere pas a kog će onda morati da sastavi neki kamion. Ali umetnost, to nipošto nije neka izjedena jetra koja je ispala iz alkoholisanog leša... prilikom njegovog kupanja. A već se, pogotovo, gracka umetnost ne može nizašta upotrebljavati...

Niko mi ne može izvaditi Grac iz života.

GOSPOĐA CRF

Ali kakva li je to sorta umetnosti, ta gracka umetnost?

HERMAN

Dakle gracka umetnost..., ta umetnička sorta, to je... kad umetnički ljudi u duševnom gradu... uzmu svoja osećanja pod svoje..., dakle, kad jedna umetnička sorta na jedinstven način započne iz duševnog grackog čoveka. To je kao kad gospodin kućegazda kaže da želi upotrebiti sliku u bojama za dečju sobu dece Graca... Ali šta..., uvek iz tvojih bubrega iskaču takva prostačka pitanja, ti uvek gušiš moju govornu umetnost sve dok ona ne ostane bez vazduha. Tek što su se moje misli vinule u vazduh, kao lepi crnobeli pingvini, ti čitavoj mojoj umetnosti raspориš trbuh, kao iskuvanim kokama u supi svake crne nedelje.

GOSPOĐA CRF

Ti ćeš jednom, zasigurno, jako zažaliti za mojim koškama u njihovoj nedeljnoj supi. Jednom ćeš s veli-

kom žudnjom zagledati svaku koku u izlogu živinarske radnje, kad ja kao tvoja majka budem umrla. Svih će ti nedelja biti uskraćene moje koke u supi, a odbegle kokoške uskratiće ti tvoj život, jer će mene tvoj rđavi život oterati u grob. Kad jednom budem mrtva, Hermane, tada ćeš morati da uzmeš na sebe mučan kraj kao težak zadatak.

HERMAN

*(Pošto se grozničavo počeo po glavi... zaneseno:)*

Svanuće jednom mlado jutro koje će, uz jedan izuzetak, dobro mirisati i, biće da sam jednom u životu imao divan san, ja ću ustati na desnu nogu, dakle onu pravu nogu života. I sve što je postalo strašno u mom Hermanu više neće morati da se plaši, jer ja ću, sa snežnobelim čuđenjem, moći da utvrdim da se svet u celini lagodno pruža preda mnom. A onda ću, isto onako mirno kao sav ostali svet, moći da okrenem glavu i da svojim očima pročešljam krevet u kome će ležati tvoj leš. Jezik će ti visiti iz gubice i ja ću tvom kadaveru sklopiti oči, onako kako se pritiska dugme modernih klozetskih kotlića... jedan pritisak... i pogled i govno je otišlo. *(Približava se majci i dernja se:)* I nikad više u mom magičnom snu neće me prskati osokom svete vodice iz Fatime, nikad više neću morati da žderem čips koji je rastopila tvoja lilika, nikad više neću morati da slušam da sam ja tvoja polna kazna, zbog zavodničke veštine mog oca, i nikad više neće mi biti branjeno da slikam noću jer je šteta struje za svetlo... I moje bangavo stopalo će možda moći da se odgrči, jer celo telo ume odjednom da se preporodi... I najzad ću, možda, smeti da budem jedan mali bog – izdanak velikog, jer ja sam jedinstven, jer je s tobom preduzeto samo jedno jedino oplodjenje... i ja ću *(Gospođa Crf šamara Hermana)*

GOSPOĐA CRF

Imaš bolesno srce. Ti si u zatvoru životne bolesti. Tebi je potreban posao koji te vuče. Potrebno ti je zanimanje koje će te konačno obuzeti. Ustani, zatvori svoja bolesna usta i pođi. Kuhinja te čeka. Neka kuhinja uvek čeka.

*(Herman se, očajan, vuče u kuhinjsku nišu. Gospođa Crf leže u krevet i smesta zadrema. Herman besno uključuje radio. Čuje se izveštaj o stanju na putevima. Herman ćuli uši, isključuje radio, kao s olakšanjem kucka se po čelu, ceri se i sjuri se u sobu.)*

HERMAN

Mama, zamisli, upravo su javili na radiju da su crnci upucali papu u Africi. U trbušnoj duplji pronašli su mu šezdeset i jedan kuršum, isto onoliko kuršuma koliko godina ti nosiš na grbači. To je stvarno strašno, zar ne?

GOSPOĐA CRF

*(Skače iz kreveta i, van sebe, zatabana u mestu, dok prigušeno cmizdri...)*

Mora da sam to oduvek znala. U strahu sam to uvek izgovarala samim svojim telom (*jecne*). Ako se svet može mnogo usrećiti onda svet mora jednom da postane nesrećan (*jecne*). Svetog oca su svi uvek želeli da uzmu u usta, a ti prokleti crnci zaustavljaju zemaljsku kuglu (*Jeca, spušta se ničice ispred svog kreveta i plaćući počinje da se moli...*)

HERMAN

*(Smeje se zlobno)*

Sad si opet mala matora kokoška koja se dere jer je prvi put morala da vidi kako dobro funkcioniše klinički aparat za brzo ubijanje. Sad si opet gorospas

kome su ukrali goru. Sad si opet tamo gde spadaš. Sad opet povijaš svoju doživotnu grbaču života. Pri tom je izrešetana svinjska trbušina tvog Svetog oca samo moj šaljivi prilog. Papa, živ i zdrav, sedi u Rimu i ždere svoju picu. (*Smeje se da se sve ori*)

GOSPOĐA CRF

Je li to stvarno istina?  
Crnci ga nisu poždrali?

HERMAN

I crnci imaju svoje probirače u Africi. Ni oni ne trpaju u sebe sve.

GOSPOĐA CRF

(*Ispravlja se ravno kao sveća*)

Ja sam tvoja majka. Ja sam ulila život u tvoje telo. Zahvaljujući tome što sam te donela na svet nisi morao da ostaneš u paklu, gde sve mora da čeka na život. Možda je sve moralo biti, a ja te proklinjem da trpiš sve bolne muke u paklu, gde će ti uvek iznova seći polnost koja će ti neprestano rasti. A sad nećeš ponižavati nikog drugog sem sebe. Spremićeš obrisane sudove u kredenac, a kanta za đubre će ti pokazati ko si, kad je – pod moraš – predaš velikoj masovnoj kanti za đubre. (*Herman uplašeno odlazi u kuhinjsku nišu i počinje žustro da briše sudove. Prilazi i gospođa Crf i nadzire ga.*)

Pazi na tu šolju za kafu, iz nje je moj otac pio svoje svakodnevno mleko. Ako je razbiješ izgubljen si.

Tebi će, već, i tvoj opaki život morati da ode u Nedođin. (dere se) Briši te tanjire malo temeljnije i nemoj da iskaplješ sav pod. Sad si mi uništio moj podnevni san, a zbog toga što je razbijen moj podnevni san preostaje mi još samo besana noć u kojoj će mi brige

oko tebe zagušiti srce i celu cirkulaciju. Ali ni ti nećeš smeti da nađeš san, neka pokora će morati da te održava budnim. Celo telo se ponaša kao ruska atomska katastrofa. Sve mora da drhti tvojom krivicom. Sve je postalo besmisleno zbog užasnog haosa. Na jednoj strani, postoji to okrepljujuće olakšanje što je Sveti otac živ i zdrav, a na drugoj, usmrđenoj strani, besni jedan bes što mi moje rođeno meso i krv izvlači sve iz života, kao da sve pripada njemu. Papa nije umro, ali ti si i dalje živ.

HERMAN

Ali to je bila samo šala koja se nadovezala jer si opet bila toliko razdragana prema meni.

GOSPOĐA CRF

*(Dere se)* Zadrži svoja govijiva usta pri svom grehu. U mom stomaku tvoj otac je iskopao moj grob.

*(Herman se stresa i ispušta tanjir koji se, naravno, razbija. Oboje se slede.)*

GOSPOĐA CRF *(Polako, odmereno)*

Iz tanjira kojim si sad nepošteno rukovao, moj, rakom mučen otac pojeo je svoj poslednji koh od griza. U tom je tanjiru ostao poslednji koh od griza koji je moj otac mogao da zadrži u sebi pre nego što ga je rak smrtnuo gore ka njegovom Gospodu Bogu. Preko pedeset godina tanjir je imao svoj normalan saobraćaj u svetu. Godinu za godinom iz njega se čestito jeo obrok koji je zaslužilo telo, a svaka dobra domaćica prala ga je i odlagala s poštovanjem prema životu i njegovoj ishrani. *(više)* I pedeset godina posle nastanka tanjira jedan opaki bogalj prilazi tanjiru i razbija mu njegovih pedeset godina. Ali od mog bića mogli su uvek da odvoje sve lepo. To je bio jedini trobojni tanjir u mom

posedu, crveni cvetovi, plavi cvetovi i same zelene pe-  
teljke. Od svake kile kazni koja se razdeljuje po svetu  
na svoju grbaču moram da uzmem tri četvrt kile.

HERMAN

*(Sve vreme je svojim bangavim stopalom zbunjeno  
džarao po krhotinama.)*

Ali mama, pa ti baš svako govno uzimaš k srcu s toli-  
ko sete. Pa šta bi radila kad više ne bi mogla da nađeš  
nikakav poteži teg koji će učiniti da ti se svrši pogano  
onečišćenje? Ako nisi neljubazna u sebi onda si uvek  
stvarno nesrećna.

GOSPOĐA CRF

Ukroti svoj protivprirodni glas, ti prokleti bogalju.  
Sad si svojim natrulim životom razlupao mog oca.  
Imaš kopito kao Satana. A šta se zbiva u tvojim gaća-  
ma, to čak ne želim ni da znam. Oduvek sam morala  
da sklanjam pogled kad sam, kao abnormalnom dete-  
tu, morala da ti očistim zadnjicu. I smrdeo si uvek...,  
čak ni tvoj telesni otac pri mom oplodjenju nije odavao  
takav smrad kao što si ti uvek smrdeo u mom životu.  
Moj otac je, svojom pravednošću, već zarana mogao  
da me odvoji od mog mirisa. Moj otac je bio bespre-  
korni svetac. Taj je još radio kad je već davno bio otpi-  
san. Čak kad je već dugo bio pokopan u zemlji zavičaja  
još je često bilo neke čistoće u životu, tamo gde je već  
davno moralo biti prljavštine kad bi se stvari normal-  
no odvijale...

*(Iznenada jurne na prozor i njuška po svojim mnogo-  
brojnim saksijama s cvećem.)*

Znala sam. Opet si popišao moje cveće, ti perverzna  
govnjiva svinjo. Moje cveće opet ima da pati pod tvo-  
jim neljudskim urinom.

*(Poseže za krampus-prutom<sup>3</sup> na kredencu i Hermanu*

*razvuče par štrafti preko leđa.)*

Tu i tu..., ti bezbožna štetočino... (*iscrpljeno*). Čak ni moje cveće ne dozvoljavaš mom tvrdom životu...

HERMAN

*(Viče uzbuđeno)* Tvoje cveće mora da može da umre. Tvoje cveće stoji na prozoru i posmatra ceo svet. Tvoje cveće mi blokira sve i puni mi krvavu glavu tvojom lažljivom savešću. Sve mi nanosi bol jer moja glava nije mogla da dođe na svet...

GOSPOĐA CRF

*(Prilično mirno)* Ti si osuđen na ranu smrt. Ti si odbačen. Ti više ne zaslužuješ da ždereš. Bićeš zakopan pored jame od osoke. Tvoj život moraće između sebe da razdele svi opaki ljudi koji postoje.

HERMAN

*(Iznenada, prilično mirno)* A kad ćeš ti minuti iz mojih sasušenih očiju? Čak su mi se i suze zgusnule, kao kisela pavlaka, jer si me s nekim opakim božjim računom baš ti israla na svet svojom drugom rupom. Pa kad će moja božja majčica, već jednom, morati da zagrije crvljivu zemljicu? I kad će, već jednom, mali Herman najzad smeti da se svakog dana popiški po grobu svoje mile mamice? *(Polako šepa prema njoj.)*

Ali pre nego što matora nagnjila mamica odlipsa iz svog malog Hermana, mali Herman će još jednom biti mio prema svojoj mamici. Tad će spretni Herman nešto izbušiti frišku rupu u glavi svoje mamice i onda će svoju liliku turiti u mamičinu glavu, jer je njemu, Hermanu, njegova mamica tako draga. Herman sebi buši frišku rupu jer stare rupe se Herman gadi, tu je izašao napolje, mali Bogaljherman.

*(Gospođa Crf drži pesnicu ispred usta i, preplašena,*



*cvili.*) A što ona toliko više, matora crvomamica? Ma ne, što da se ne raduje kad nju, mamicu, najzad jednom vole? I čika tutor je sasvim malog Hermana isto tako voleo kad je malog Bogaljhermana stisnuo za vrat i turio mu veliku čikatutorovu liliku u dečju gubicu. I čika tutor je, takođe, rekao da je to tako lepo da se ne može ni opisati. Pustite detence da dođe k meni, rekao je čika tutor, jer on je iskusan u pravoj katoličkoj veri. I onda je čika tutor, dalje, rekao da Herman treba da pravi pokret gutanja..., kao kad je bolestan pa guta pilulu, jer je to onda još mnogo lepše, i da je mali Herman sad odrastao čovek, ali odrastao da niko ne zna i da, zapravo, ne mora toliko da pljuje i plače, jer kriva je njegova bela koža s njegovom vatrenocrvenom kosom i jer je Herman sve..., muškarčić, ženica i zverčica ujedno. I onda je čika tutor još rekao da se mora pregledati i šupak, jer svi riđi ljudi imaju toliko neobične šupkove, toliko crvenobelocrvene šupkove. Ali onda je stigao poštar i sve je pokvario, kako je rekao čika tutor. A kako je čika tutor uvek mislio na sigurnost, on je svogisprskanog Hermana tri dana držao u svinjcu, da iz Hermana ne izađu neke lažljive svinjarije. Jer ljudi u čitavoj okolini ne razumeju da malo crvenobelocrveno dete može biti i napaljeno prase. A mali Herman je onda morao misliti da barem svinje ne žele ništa da ture u osobitog Bogaljhermana, iako su ga gotovo zgnječile, debele svinje u svinjcu. Ali mali Herman se bar bio oslobodio svih ljudi, konačno više nema nijednog, mislio je... i sa svinjama ždrao krmivo. U oboru je bilo mračno i toplo i Herman je već mislio da će doći smrt, kao i krmivo naše nasušno daj nam danas... kad se ode u smrt onda umiru svi ljudi u sopstvenoj glavi... smrt će doći i osloboditi ga svih opasnih ljudi... Ali Hermanu nije došla smrt, već samo njegova mamica.

I mamica je rekla da mali Herman samo treba da drži za zubima svoj pogani jezik jer čika tutor je pristojan čovek jer je čika tutor. A Herman je rekao da on sad više ne može da se zove Herman, jer ako je ime otišlo onda će smrt možda lakše ući u telo. A mamica je rekla da se mora živeti jer u paklu je još mnogo veća ostava puna patnji za ljude... nego što je svet.

*(Gospođu Crf je u grču i cvili. Herman šepa do kredenca i iz njega uzima veoma veliki vadičep.)*

Ali Herman ima svoju mamicu da je voli, pa ne mora uvek da plače na ulici jer su sve žene kurve i jer mogu da trče mnogo brže od Hermana. On može svoju sirotu liliku turiti svojoj mamici u friško izbušenu rupu u glavi, ne kao kod brzih kurvi na kaldrmi na koje, u najboljem slučaju, može da se baci kamenom... a onda one sve otrče još brže nego bez hermankamena na telu. *(Šepa prema gospođi Crf, klimatajući vadičepom u visini glave.)* Tako, a sad u milu mamičinu glavu ulazi rupa za liliku od Hermana...

*(Gospođa Crf oslobađa se grča i više nekim nerazumljivim jezikom, u kome se često pojavljuje reč policija. Iznenada upada gospodin Kovačić)*

#### GOSPODIN KOVAČIĆ

Pa šta vi tu sebi umišljate da baš nema veze kad vodite tako bučan život. Zar vas je sasvim napustilo normalno zdravlje pa uopšte ne primećujete da je svet još uvek pun drugih ljudi, koji iznad i ispod i levo i desno u gomilama predstavljaju pristojan život. Moja žena je pri peglanju sebi opržila prst, a mojoj ćerki je od te galame postalo toliko dosadno da sam morao da joj opaučim šamar. Probudio se čak i hrčak.

#### GOSPOĐA CRF

E to mi je žao, gospodine Kovačiću, sve do punog izvi-

njenja. Možda je loš vetreni pritisak taj koji unosi tako veliko uzbuđenje u srca ljudi. Dabome, baš sam kazala Hermanu da je odviše bahat sa svojom mladošću.

GOSPODIN KOVAČIĆ

E tu se serem na Vaš vetreni pritisak i na Vašeg mladog Hermana, sve do punog nedeljnog sledovanja, tako da već više nikakva bahatost ne proviruje iz gomile. A to, zacelo, nije nikakvo probitačno vaspitanje koje vi imate u duševnom životu.

HERMAN

*(Prilazi za jedan korak Kovačiću)* Vi... Vi... Vi... Kovačiću, Vi. Kako se usuđujete, Vi, iz svog auslenderskog bića, Vi, dođošu. Tad bi upravo vi trebalo više da pazite u pogledu buke, pa da vaša žena ne gruva svaku bogovetnu noć lobanjom o zid, kad s krmačom imate onako gnusan saobraćaj... bum, bum, tutnji po pola noći.

GOSPOĐA CRF

*(Glasno)* Hermane, začepi svoja grozna usta.

GOSPODIN KOVAČIĆ

Ja... ja sam već dve generacije rođeni Dojč-Austrijanac. Takođe sam zdrav i neosuđivan i, povrh svega, činovnik.

Sakatog umetnika, njega ću sad živa polupati. Ti ras-hodovani... *(Hoće da se baci na Hermana. Kroz otvorena vrata stana tad hrupi gospođa Kovačić.)*

GOSPOĐA KOVAČIĆ

Rudiii... ne mo'. *(Gospodin Kovačić se zaustavi.)*

Pa ne moraš baš prljati svoje poštene šake na tog tu... Tu čovek možda ukloni prljavu penu s ljudskog druš-

tva, a onda ga ljudsko društvo kazni, jer ga mora kazniti, jer upravo mora biti zakona koji se moraju držati, pa ih se moraju držati i zakonski dobri ljudi.

GOSPOĐA CRF

*(Hermanu) Eto vidiš, sve ovo je od tvoje pakosti. Svi su morali da se uzrujaju (Nekoliko puta udara Hermana po licu. Herman se, teturajući, spusti do krhotina tanjira) Pala sam u očajanje, a porodica Kovačić je uznemirena u svojim porodičnim osećanjima. I sad tek ni za živu glavu ne bih želela da znam kakve misli mora imati gospođa Gromo. Uništavaš sve jer si takav kakav si. (Gospođa Crf zaplače. Herman kleči kod krhotina i bespomoćno ih posmatra. Trapavo pokušava da rekonstruiše tanjir.)*

GOSPOĐA KOVAČIĆ

Smirite se, gospođo Crf. Mi, naravno, znamo da ste vi dobra, štedljiva žena. Vi imate težak krst sa svojim detetom, iako na Vama nije nikakva krivica. Ali upravo dobri ljudi katkad ispadnu kroz prozor jer žele da budu bliže svetlosti pa su se zbog toga previše ispružili napolje. Mi razumemo unutarne biće gospođe Crf, zar ne, Rudi. Kaž' nešto, Rudi.

GOSPODIN KOVAČIĆ

Da-da, sigurno, da-da.

GOSPOĐA KOVAČIĆ

Dabome da bi bilo najbolje da Vaše poremećeno dete može proživeti ostatak života u nekoj obučenoj zdravstvenoj ustanovi, draga gospođo Crf. To bi olakšalo Vaš težak život, i taj laki vetropiran život možda bi se se onda mogao uživati do kraja u nekom svetlom prozračnom staračkom domu, sve do zaborava svih

nezdravih delova života, draga gospođo Crf. A stan, njega bismo vam mi preuzeli, to za nas i našu porodicu ne bi bilo neizvodljivo.

GOSPODIN KOVAČIĆ

Da-da, sigurno, da-da.

*(Herman i dalje kleči kod krhotina. Gospođa Kovačić tapše po ramenima gospođu Crf. Gospođa Gromo već neko vreme neprimećena stoji u prostoriji!)*

GOSPOĐA GROMO

Glasovno odvratno.

Cela kuća je jedna u glasovnom pogledu. Ceo svet je glasovno već nepodnošljivo glasan.

Buka je pravi uzrok smrti svake misli. Čovek čuje vaše povišene glasove i prestaje da misli. Počinje da pati.

GOSPOĐA CRF

Gospođa Gromo...

GOSPODIN KOVAČIĆ

O, gospođa profesor...

GOSPOĐA KOVAČIĆ

Gospođa profesor Gromo.

GOSPOĐA GROMO

Drznuli ste se? Koliko puta sam već lično korigovala Vašu malenkost da, još dublje od Vaših bučnih životnih ispoljenja, prezirem da me oslovljavate profesorskom titulom mog pokojnog supruga. Koliko često? Odgovorite, gospođo Kovač.

GOSPOĐA KOVAČIĆ

Budite popustljivi, gospođo Gromo, najbolje odmah

⋮  
⋮  
⋮

višestruko popustljivi, gospođo Gromo. Biće da je već bilo do sedam, osam puta...

GOSPOĐA GROMO

Imate odvažnosti da uvišestručite moje predusretljive instrukcije? Triput, izvolite osvežiti svoje pamćenje, gospođo Kovač.

GOSPODIN KOVAČIĆ

Kovačić.

GOSPOĐA GROMO

Kovač... Kovačić... smešno. Zovete se jednako odvratno kao što i izgledate.

GOSPODIN KOVAČIĆ

Ja sam već više generacija austrijski...

GOSPOĐA GROMO

Ćutite, Vi, Kovač. Ne zaboravite barem u mom prisustvu da niste ništa drugo do glasna životinja koja se bedno razmnožila.

GOSPODIN KOVAČIĆ

Ali ovo je ipak... ovo ipak ne moram da...

GOSPOĐA GROMO

(*S podignutim štapom*)

Progutajte svoj izliv, Kovač. Kao *missing link*, koji morate da budete, imate samo da rokcete ako vas na neku realnost navede prava osoba koja tu realnost može da prosudi. To je princip avlijskog psa.

GOSPODIN KOVAČIĆ

Ovo naprosto ne mogu da... (*Gospođa Kovačić mu*

*stavlja ruku na usta, a drugom ga povlači u pozadinu.)*

GOSPOĐA GROMO

A sad Vi, gospođo Crf. Kako, pre svega, osobno meni objašnjavate da se u dogovoreni čas ovog dana, koji smo sem toga morali stimulisati već uz moju najveću nesklonost, nisam mogla dokopati ni svoje priželjkivane flaše konjaka ni svojih traženih cigareta? Da i ne pominjemo teleće medaljone s rezancima i salatu od motovilke. Poštedeću sebe pomena supe s taranom, polovinu biste ionako morali ponovo prosuti.

GOSPOĐA CRF

*(Vrlo ponizno)* Jednostavno, oprostite za sve, gospođo Gromo. Budite jednom prosto milostivi s jednim ovakvim danom kakav je današnji, koji naš Gospodin Isus Hrist jednostavno ne može imati u svom kalendaru. Život je danas ostao bez vazduha, gotovo se ugušio.

GOSPOĐA GROMO

Pa ovo je skandal. Ovo je, zapravo, skandal koji to ne može biti jer je jedan potčovek kao vi skandalozno nesposoban. Jedini skandal na Vama je Vaše rođenje, gospođo Crf... crv... crv... i jedna takva perverzija kao imenska konstelacija, jedno takvo preterivanje naniže kao megalomanija. Šta vi svi tako buljite... Izvolite se razići. Narod se mora neprestano rasturati. *(Pokazuje štapom na bračni par Kovačić)* Tutanj, marš gore, kući u svoj obor. A Vi, gospođo Crf, izvolite se sad odmigojiti u nabavke koje, nažalost, moraju biti i moje. *(Svi se stavljaju u pokret)*

GOSPODIN KOVAČIĆ

Ja sam častan činovnik i nije mi nužno...

.....  
: 296

*(Gospođa Kovačić mu ponovo zapuši usta i vuče ga iz stana. Gospođa Crf je već napolju.)*

GOSPOĐA KOVAČIĆ

*(Spolja) Lep dan želim još, gospođo Gromo.*

GOSPOĐA GROMO

Ha, lep dan... perverznan nedostatak takta, kao da mi je poželela lep život, ta ženska strvina.

*(Hermanu) Dođi ovamo, moj mali idiote. (Herman kleči pred njom i jeca u njenu haljinu.)* Jesu li te opet mučili? Je l' ti opet nisu dali da slikaš svoje rdave slike...? Jadni moj bogaljčiću, jadni moj odbačeni crviću. Svi će oni sami od sebe polipsati, ali tebe će zgaziti. I niko ti neće pomoći jer će ti svi pomagati. Uhvatiće te pod ruku i kazati: „Mi ćemo ti već pomoći, crvobogalju.“ Stoga ti niko ne može pomoći. Ali Crvobogalj zvuči zgodno... mnogo bolje nego bogalj ili crv. Crvobogalj... skoro isto tako dobro kao Gromo. *(Odguruje od sebe Hermana koji jeca.)* Sad dosta. Povraća mi se. Već je i bez svega ovog dovoljno gnusno... i ne samo sada. Sakrij se, sve dok ne skupiš snagu da se ubiješ ili upravo dok je ne skupiš da sve ponovo izdržiš. No sad stvarno dosta, inače od gnušanja opet neću moći da progutam te proklete teleće medaljone. Još ću se izgladneti od suštog gađenja. *(U odlasku pretura štapom sve moguće predmete, njime uklanja sudove sa stola i šporeta. Herman jurne do prozora, uzima jednu saksiju, tresne je demonstrativno na pod i sakrije se u garderobni orman.)*

*Kraj prvog čina*